

P6_TA-PROV(2004)0011

Situationen i Republikken Belarus

Europa-Parlamentets beslutning om situationen i Belarus

Europa-Parlamentet,

- der henviser til sine tidligere beslutninger om situationen i Belarus,
- der især henviser til sin beslutning af 24. oktober 1996 om situationen i Belarus¹, hvori det vedtog, at der ikke ville blive taget yderligere skridt til ratificering af EU-Belarus partnerskabs- og samarbejdsaftalen, før myndighederne i Belarus klart havde tilkendegivet, at de fuldt ud ville respektere de grundlæggende demokratiske rettigheder og menneskerettighederne,
- der især henviser til sin beslutning af 5. juli 2001 om Belarus², som blev vedtaget inden præsidentvalget i 2001, og til de rapporter fra den parlamentariske trojka (OSCE's Parlamentariske Forsamling, Europarådets Parlamentariske Forsamling og Europa-Parlamentet), som blev offentliggjort efter parlamentsvalget i 2000 (den 30. januar 2001) og præsidentvalget i 2001 (den 4. oktober 2001),
- der især henviser til sin beslutning af 11. februar 2003³ om forbindelserne mellem Den Europæiske Union og Belarus - hen imod et fremtidigt samarbejde,
- der henviser til Istanbul-erklæringen fra OSCE's topmøde i 1999⁴,
- der henviser til Europarådets resolutioner om situationen i Belarus, særlig resolutionen af 28. april 2004⁵ om forfølgelsen af pressen i Republikken Belarus,
- der henviser til den nylige erklæring fra lederen af OSCE's kontor i Minsk om fængseldommene over to medlemmer af den belarussiske opposition, som var anklaget for at have fremsat injurier imod landets præsident,
- der henviser til den erklæring, som det nederlandske formandskab på Den Europæiske Unions vegne fremsatte den 30. juli 2004 om det uacceptable pres, de belarussiske myndigheder lægger på det europæiske humanvidenskabelige universitet i Minsk⁶,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 11. maj 2004 om EU's naboskabspolitik (KOM(2004)0373),
- der henviser til de resolutioner, som FN's Menneskerettighedskommission har vedtaget om Belarus, og til dens afgørelse om udnævnelse af en særlig udsending til Belarus,

---

¹ EFT C 347 af 18.11.1996, s. 168.

² EFT C 65 E af 14.3.2002, s. 373.

³ EUT C 43 E af 19.2.2004, s. 60.

⁴ SUM.DOC/2/99 af 19. november 1999.

⁵ Europarådets Parlamentariske Forsamlings resolution 1372 (2004).

⁶ 11835/1/04/REV 1.

- der henviser til forretningsordenens artikel 103, stk. 4,
- A. der henviser til, at der vil blive afholdt valg til det belarussiske parlament den 17. oktober 2004,
- B. der henviser til, at præsident Lukashenko har besluttet, at der samtidig skal afholdes en folkeafstemning om, hvorvidt en artikel i forfatningen, som begrænser præsidentens embedsperiode til højst to på hinanden følgende femårsperioder, skal udgå,
- C. der henviser til, at den parlamentariske trojka konkluderede, at hverken parlamentsvalget i 2000 eller præsidentvalget i 2001 var frit og retfærdigt, og at regeringen forud for begge valg begik arbitrære handlinger over for den politiske opposition, de uafhængige medier og valgobservationsorganisationerne,
- D. der henviser til, at situationen i Belarus ikke er blevet forbedret, men tværtimod yderligere forværret i en sådan grad, at menneskerettighederne overtrædes med foragt, Underhuset har fået frataget sine lovgivningsmæssige rettigheder, og det økonomiske liv styres af præsidenten; der henviser til, at disse overtrædelser omfatter fængsling af medlemmer af den demokratiske opposition og andre former for undertrykkelse af disse, afmelding af politiske partier op til valgene, chikanering og intimidering af oppositionelle kandidater samt forbud mod, at oppositionens repræsentanter får adgang til afstemningsstedet,
- E. der henviser til, at EU gentagne gange har fordømt Lukashenko-regeringens anholdelse af prominente oppositionsledere, og at der ikke er gjort fremskridt med hensyn til de uopklarede sager om en række forsvundne personer,
- F. der henviser til, at over 50 demokratiske ngo'er på forskellige niveauer og af forskellig politisk overbevisning, over 20 uafhængige enheder inden for massemedierne, adskillige uddannelsesinstitutioner og flere politiske partier er blevet lukket af "tekniske" årsager, men at det i alle tilfælde stod klart, at der var tale om en straf for at kritisere præsidenten og hans politik,
- G. der henviser til, at der til stadighed foregår politisk motiverede anholdelser af og retssager mod aktivister fra den demokratiske bevægelse og uafhængige journalister og udvisning af udenlandske statsborgere i Belarus; der henviser til, at det kun er et par dage siden, at to medlemmer af den belarussiske opposition, Valery Levonevsky og Alexander Vasilyev, blev idømt to års fængsel for at have fremsat injurier mod landets præsident,
- H. der er yderst foruroliget over de belarussiske myndigheders beslutning om at inddrage den tilladelse, som det internationalt anerkendte europæiske humanvidenskabelige universitet i Minsk har til at fungere som en lovlig institution, idet universitetet er et bemærkelsesværdigt eksempel på akademisk frihed og respekt for sande europæiske værdier i sin undervisning og sine forskningsprogrammer, hvorfor lukningen har meget negative konsekvenser for flere hundrede studerendes og læreres akademiske fremtid,
- I. der henviser til den beslutning, som Europarådets Parlamentariske Forsamling vedtog den 28. maj 2004, hvori det blev fastslået, at der foreligger vidnesbyrd om, at højstående

statslige embedsmænd var involveret i bortførelserne og de påståede drab på ledende skikkelser inden for oppositionen i 1999,

- J. der henviser til Belarus' stigende internationale isolation, idet landet er det eneste i Østeuropa, som EU endnu ikke har indgået en partnerskabs- og samarbejdsaftale med,
- K. der understreger det forhold, at Belarus er omfattet af politikken for et bredere europæisk partnerskab, men ikke på nuværende tidspunkt får gavn af tilbuddet om et øget samarbejde på grund af manglerne med hensyn til demokrati og retsstatsforhold i landet og til trods for den belarussiske offentligheds håb om et udvidet samarbejde med Den Europæiske Union,
  - 1. fordømmer kraftigt det belarussiske styres vilkårlige overgreb mod medier, journalister, medlemmer af oppositionen, menneskerettighedsforkæmpere og enhver, der forsøger frit at kritisere præsidenten og styret, således som det kommer til udtryk gennem vilkårlige anholdelser, dårlig behandling af tilbageholdte, forsvindinger, politisk motiveret forfølgelse og andre repressive handlinger, som lader hånt om de grundlæggende demokratiske og retsstatslige principper;
  - 2. opfordrer de belarussiske myndigheder til at garantere, at parlamentsvalget den 17. oktober 2004 bliver frit, retfærdigt, lige, demokratisk og gennemsigtigt, og til at sikre, at det valgte parlament får væsentlige beføjelser og fordømmer de udemokratiske foranstaltninger, der er truffet med henblik på at eliminere de største oppositionspartier, bl.a. forbuddet mod arbejderpartiet og den officielle "advarsel" til Belarus' nationale front, som kan være det første skridt hen imod et forbud;
  - 3. opfordrer det belarussiske folk til at deltage i det kommende parlamentsvalg; opfordrer indtrængende den centrale valgbestyrelse til at give alle politiske bevægelser i landet lige adgang til bestyrelsen og lige muligheder for at opstille kandidater; appellerer til den belarussiske regering om at tillade internationale observatører at overvåge valget for at sikre, at det bliver frit og retfærdigt; erkender, at dette valg har stor betydning for genetablering af demokrati i Belarus og reintegration af Belarus i det internationale demokratiske samfund;
  - 4. betragter præsident Lukashenkos forsøg på gennem en folkeafstemning at få forlænget sin embedsperiode som endnu en bekræftelse af den autoritære måde, hvorpå han regerer landet, og opfordrer indtrængende præsident Lukashenko til at overholde bestemmelserne i den belarussiske forfatning med hensyn til den maksimale embedsperiode for republikkens præsident og til at undlade at afholde en folkeafstemning om dette spørgsmål;
  - 5. opfordrer de belarussiske myndigheder til straks at indstille chikanen mod alle uddannelsesinstitutioner i landet og respektere de grundlæggende principper om akademisk frihed, lærernes uafhængighed, og tolerance i undervisningen;
  - 6. udtrykker stor bekymring over lukningen af det europæiske humanvidenskabelige universitet, som er en velorganiseret akademisk institution, der har udviklet et betydeligt kulturelt samarbejde med EU-lande og er et konkret udtryk for den akademiske frihed og undervisningsfriheden; udtrykker en tilsvarende bekymring over lukningen af Jakub

Kolas-skolen, den eneste skole på sekundærtrinnet, hvor al undervisning foregik på belarussisk;

7. opfordrer de belarussiske myndigheder til øjeblikkelig at løslade Valery Levonevsky, Alexander Vasilyev og Mikhail Larinich og alle andre fængslede politiske modstandere af regimet;
8. glæder sig over, at FN's Menneskerettighedskommission har besluttet at udnævne en særlig udsending om menneskerettighedssituationen i Belarus, og over, at det er målet at udarbejde et program for uddannelse i menneskerettigheder for alle grupper i samfundet;
9. opfordrer de belarussiske myndigheder til at respektere fagforeningernes rettigheder, især organisationsretten, der garanteres af ILO-konventionerne, som Belarus har ratificeret;
10. understreger endnu en gang, at yderligere udvikling af EU's forbindelser med Belarus også fremover vil afhænge af fremskridt hen imod demokratisering og reform i landet;
11. opfordrer formandskabet til at lægge pres på de belarussiske myndigheder for at få dem til at tillade, at der sendes en delegation fra Europa-Parlamentet til Belarus med henblik på overvågning af valgene den 17. oktober 2004, og tilvejebringe betingelser for uafhængig observation;
12. opfordrer Kommissionen til at udnytte de eksisterende spontane mellemfolkelige udvekslingsprogrammer mellem de belarussiske grupper af børn fra Tjernobyl og kommuner i EU's medlemsstater bedst muligt; opfordrer i denne forbindelse til, at der indføres en særlig ramme for støtte til de belarussiske kommuner, som reelt går ind for de demokratiske værdier;
13. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes parlamenter og regeringer, Republikken Belarus' regering og parlament og OSCE's og Europarådets Parlamentariske Forsamling.